

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 713 din data de 29.09.2021

Dosar nr. 79/2021
Petiția nr. 979/09.02.2021
Petent:
Reclamat:

Obiect: petentul reclamă faptul că i s-a interzis accesul în Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Târgu Frumos, membră a Biserica Ortodoxe Ruse de Rit Vechi din România, pe motiv că fiul său este căsătorit religios în cultul credinței ortodoxe.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților **Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei**

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

2.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr.973/24.02.2021 a fost citat petentul , iar prin adresa înregistrată sub nr. 1498/24.02.2021 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la sediul CNCD ziua de 18.03.2021. prin citație a fost invocată din oficiu excepție de necompetență CNCD referitor la solicitarea de a dispune orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor faptelor de discriminare.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul stabilit, ambele părți au fost absente.

7. Prin adresa nr. 2061/16.03.2021 partea reclamată a depus punct de vedere care a fost comunicată petentului prin adresa înregistrată sub nr. 2242/22.03.2021.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 2309/24.03.021 a fost solicitat un punct de vedere de specialitate Bisericii Ortodoxe de Rit Vechi din România – Mitropolia Brăila. Aceasta răspunde solicitării noastre prin adresa înregistrată sub nr. 2894/15.04.2021.

9. Petentul depune concluzii scrise prin adresa înregistrată sub nr. 2771/12.04.2021.

III. Susținerea părților

Susținerea petentului

10. Prin petiția înregistrată sub nr. 973/09.02.2021 petentul reclamă faptul că în data de 20.12.2020, în timp ce se afla în interiorul Bisericii Lipovenești de Rit Vechi a etniei de care aparține, partea reclamată i-a cerut să părăsească imediat biserica. Când a cerut acestuia să motiveze cererea sa, acesta a apelat serviciul 112 solicitând intervenția organelor de ordine, pe motiv că petentul ar fi făcut scandal. Deoarece partea reclamată a condiționat începerea slujbei religioase doar dacă petentul părăsește biserica, pentru a nu-i deranja pe ceilalți enoriași, a ieșit în curte. Petentul menționează că și soției sale i s-a interzis accesul în biserica comunității.

11. La solicitarea jandarmilor, partea reclamată a declarat că îi interzice accesul în biserică deoarece unul dintre copiii săi este căsătorit, iar soția este creștin ortodoxă, ambii locuind pe perioada vacanței în casa sa.

12. Ulterior, la data de 04.01.2021, petentul a primit la adresa de domiciliu un plic transmis cu AR, prin serviciul de corespondență al Poștei Romane, adresat personal și expediat de Parohia de Rit Vechi, în care se afla o notificare semnată de către partea reclamată și de către Arhiepiscopul Nafanail. În cuprinsul acestei notificări, scrisă în limba rusă, adresată atât petentului, cât și soției, li se transmite că preotul a decis, conform unor canoane bisericești, să li interzică accesul în biserică, deoarece locuiesc sub același acoperiș cu copiii. Pe această notificare au fost aplicate, peste semnătura preotului, ștampila parohiei, iar peste semnătura arhiepiscopului, ștampila Eparhiei Moldovei.

13. Deoarece este o persoană în vârstă, de 68 de ani, care suferă de mai multe afecțiuni ale sănătății, petentul arată faptul că această interdicție i-a provocat și mai multe suferințe, atât fizice cât și emoționale. Petentul afirmă că i-a fost afectată atât imaginea de credincios al religiei în care s-a născut și a educației pe care a primit-o în spiritul credinței părinților, precum și demnitatea personală a acestuia, din cauza oprobiului la care a fost supus în urma admonestării făcute de preot în biserică, cât și prin chemarea inutilă a organelor de ordine.

14. Petentul consideră că i-a fost îngrădit accesul în biserica comunității, care este un loc public, și, prin urmare, și accesul și dreptul la libertatea religiei de care aparține, care nu-i poate fi interzis sub nicio formă.

15. Prin concluziile scrise depuse de petent și înregistrate sub nr. 2771/12.04.2021, acesta arată că partea reclamată denaturează adevărul și prezintă faptele din postură în care acesta ar fi avantajat. Astfel, petentul arată că în relația cu preotul nu „a folosit vreun ton arogant sau sfidător” căutând refugiul în credință și în învățăturile bisericii lui Hristos, deși a fost intrigat de decizia preotului, petentul fiind cel care a cedat și a părăsit biserica pentru a nu-i deranja pe ceilalți credincioși și de a nu-i priva de serviciul religios, nefiind vorba de niciun scandal în acea zi, nici în biserică și nici în curte, aspecte constatate și consemnate de jandarmi în procesul verbal, soția sa fiind prezentă toată slujba.

16. Se arată că fiul petentului este rezident și locuiește efectiv în Italia, este căsătorit legal și religios în cultul credinței ortodoxe românești, la Biserica ortodoxă Românească din Italia, având o fetiță botezată, deci „nu trăiește în păcat”, cum insinuează preotul, iar niciunul din copiii săi nu a venit vreodată să facă scandal în biserică sau să se certe cu preotul.

17. Se depun înscrisuri.

Susținerile părții reclamate

18. Prin punctul de vedere depus și înregistrat sub nr. 2061/16.03.2021, partea reclamată este preotul paroh al Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din orașul Târgu Frumos, jud. Iași, membră a Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi din România, cult religios recunoscut de Statul Roman prin Legea nr. 489/2006.

19. Partea reclamată arată că, în data de 19.12.2020, după ce a oficiat Sfânta Liturghie cu ocazia sărbătorii Sf. Nicolae (conform calendarului bisericesc Iulian), l-a abordat pe petent și a purtat cu acesta o discuție duhovnicească, comunicându-i faptul că, în calitate de preot paroh al B.O.R.V. din Tg. Frumos, nu mai are voie, conform datinilor, tradițiilor, credinței, regulilor și canoanelor bisericești să mai intre în casa lui nici pentru a îndeplini tainele molitvei și nici pentru orice altă treabă duhovnicească, pentru că fiul petentului este căsătorit în altă religie și s-a mutat împreună cu soția în casa părintească (a petentului) și ”trăiesc în păcat, chiar sub oblăduirea părinților, care sunt părtași la păcatul copiilor lor”. Petentul i-a replicat pe un ton arogant și sfidător că nu-i nicio problemă, să nu vină. Totodată, i-a comunicat că, potrivit datinelor, a regulilor bisericești, a canoanelor sfinților părinți și a dispozițiilor date de soborul B.O.R.V. (sub îndrumarea Preafericitului Mitropolit Leontie), nu va mai avea voie nici el și nici soția sa să intre în interiorul bisericii (în naos/pronaos sau altar) cel mult, dacă doresc, pot să stea în pridvorul bisericii; nu le-a interzis sub nicio formă să participe la slujbe și nu le-a îngăduit dreptul la libertatea religioasă.

20. A doua zi, în momentul începerii ceremoniei religioase, a observat că petentul se afla în interiorul bisericii, în partea din față stânga (în strana sau absida, ca parte a naosului bisericii, unde stau în mod exclusiv, credincioșii care cunosc să citească cărțile sfinte și să cânte în limba slavonă, cu binecuvântarea preotului paroh).

21. În momentul în care l-a invitat să părăsească incinta interioară a bisericii (respectiv absida - naosul), putând să participe la slujbă din pridvor, acesta a adoptat o atitudine agresivă, adresându-se pe un ton foarte ridicat, ostil și reproșându-i ca ”asta nu este biserica privată”, că ”nu este biserica mea” și multe alte cuvinte necuviincioase, făcând scandal și perturbând buna desfășurare a activităților religioase, provocând oprobiul celorlalți credincioși care se aflau în biserică.

22. Văzând că refuză să respecte ce i-a comunicat și continuă să perturbe liniștea și disciplina care trebuie să guverneze în orice lăcaș de cult, a întrerupt desfășurarea slujbei, l-a pus pe dascăl să citească din învățături și a apelat la numărul unic 112, solicitând intervenția jandarmeriei deoarece nu se putea continua oficierea Sfintei Liturghii. În acel moment, petentul a ieșit în curtea bisericii. După aprox. 20-30 de minute de la apel, au sosit la fața locului 2 jandarmi și, când acesta a ieșit în curte, a constatat că petentul discutase cu aceștia, dar le-a comunicat mai multe lucruri false, neadevărate, cu scopul vădit de a-i influența și a-i da lui dreptate.

23. După terminarea slujbei religioase, partea reclamată a fost abordat de soția petentului, care nu participase la slujbă dar care a avut un comportament recalcitrant la adresa sa, adresându-i mai multe jigniri, invective și acuze.

24. Se subliniază că regula canonică specifică religiei, este cunoscută de către toți enoriașii din parohia din Tg. Frumos și din întreaga comunitate de ruși-lipoveni, transmițându-se din generație în generație. Aceasta are un caracter general, ega omnes, și se aplică fără nicio discriminare tuturor persoanelor care cad sub incidența acesteia, indiferent de situație, iar datoria sa de preot paroh este de a veghea la respectarea ei.

25. Partea reclamată învederează faptul că petentul a transmis o așa-zisă traducere a notificării primite la data de 04.01.2021, însă traducerea depusă de acesta este inexactă și incompletă, fiind omise mai multe elemente de esență, tocmai cu scopul de a induce în eroare instituția și a-și crea un ascendent în mod nelegal. Acesta

depune o traducere completă a notificării care i-a fost transmisă prin corespondență, pentru a dovedi reaua sa credință în formularea plângerii.

26. Partea reclamată face următoarele precizări:

- Biserica "Adormirea Maicii Domnului" din Tg. Frumos, în care este preot paroh și de care răspunde, face parte din Biserica Ortodoxa Rusa de Rit Vechi, fiind, deci, o persoana juridică de drept privat, care are reguli proprii de funcționare, autonome față de autoritățile și instituțiile statului;

- nu i-a interzis nici petentului și nici soției acestuia accesul la biserică, în ansamblul său și nici participarea la slujbele religioase, fără motiv. Aceștia pot participa la slujbele religioase, având acces la pridvorul bisericii (partea de intrare în biserică, componentă a ansamblului clădirii, cu respectarea condițiilor canonice și regulamentelor cultului);

- motivele interzicerii intrării în biserică nu sunt aberante, ele sunt prevăzute de canoanele bisericii: canonul 121-4 a Soborului BORV, scrisoarea 126, canonul 126-4 a Soborului scrisoarea 126 verso, canonul 154-4 a Soborului, scrisoarea 129 verso - după cum sunt enumerate în notificarea transmisă petentului. Toate acestea prevăd că cei care părăsesc cultul religios, indiferent de motiv sau de religia / cultul în care pleacă, nu au voie să stea în aceeași casă cu părinții lor sau să intre în Sfânta Biserică. Căsătoriile mixte nu sunt premise și nici tolerate. Putem vorbi despre o căsătorie mixtă, atunci când este vorba de asumarea unui proiect familial între două persoane aparținând unor confesiuni creștine diferite. În literatura de specialitate, căsătoriile dintre creștini și necreștini, deși au și ele un caracter mixt, sunt numite căsătorii interreligioase. Dacă părinții încalcă această regulă și nu își îndrumă copiii, respectiv acceptă că fiii lor să traiască în păcat și îi primesc să locuiască sub același acoperiș, atunci și aceștia vor fi supuși sancțiunilor și nu vor fi primiți în biserică ci cel mult în pridvorul bisericii iar preotul nu va mai desăvârși niciun ritual religios în acea casă. Așadar, potrivit canoanelor interne ale dogmei religioase, sunt motive temeinice și de actualitate. Toate acestea sunt edictate cu scopul unic de a păstra tradițiile și credința comunității neștirbită și se aplică tuturor membrilor săi în mod egal.

- în calitate de preot paroh, partea reclamată are obligația de a veghea la respectarea celor sfinte, de a aplica hotărârile soborului B.O.R.V. și a îndrumărilor Episcopului căruia se supune administrativ, precum și a canoanelor și reglementărilor interne, aplicând, dacă este cazul, sancțiunile prevăzute de acestea (printre care și interzicerea de a intra în altar, în incinta bisericii - naos și pronaos, etc.).

- petentul nu a fost supus oprobiului ca urmare a admonestării, ci el a fost cel care a făcut scandal în biserică, fiind nevoit să solicite intervenția jandarmilor pentru a putea continua slujba de duminică. Așadar, propriile acțiuni i-au produs discomfort și nu vreo acțiune de-a sa.

- petentului nu i-a fost interzis accesul și dreptul la libertatea religiei de care aparține. Acesta este liber să își exercite dreptul la libertatea de gândire, conștiința și religie, nici el și nici soția sau familia sa nefiind discriminați în vreun fel. Orice religie, confesiune, cult religios, asociație religioasă sau grupare religioasă are reguli proprii, specifice fiecăreia, pe care toți membrii săi trebuie să le respecte, de la un simplu enoriaș la cel mai înalt prelat. Orice abatere canonică, dogmatică, statutară sau regulamentară atrage după sine consecințe sau sancțiuni care sunt aplicate de cei care au acest drept.

- așa cum rezultă și din notificarea pe care a primit-o petentul, sancțiunea care i-a fost comunicată a fost aplicată după ce a avut loc o sfătuire cu Arhiepiscopul Moldovei și Bucovinei Nafanail și cu Mitropolitul Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi Leontie. Înscrisul atestă că sancțiunea aplicată este conform canoanelor bisericii, deci legală și temeinică, primind girul celor mai înalți prelați din cultul religios. Mai mult decât atât, în cuprinsul documentului sunt evidențiate și modalitățile în care petentul poate solicita și

obține ridicarea sancțiunii, acestea având un caracter formal și simplu, aflat la îndemână (să se caiască și să ceară iertare preotului în Sfânta Biserică). Cu toate acestea, petentul nu a înțeles să utilizeze procedurile interne cultului, continuând să răspândească în sânul comunității vorbe urâte și amenințări la adresa parohului.

27. Se depun înscrișuri.

Punct de vedere Mitropolia Ortodoxă de Rit Vechi din România

28. Prin punctul de vedere depus înregistrat sub nr. 2894/15.04.2021 se arată că speța nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, petentul având posibilitatea și oportunitate să se adreseze instanțelor de judecată bisericească. Parohia „Adormirea Maicii Domnului” din Târgu Frumos, județul Iași, al cărui enoriaș este petentul este subordonată canonic și administrativ Episcopiei ortodoxe de rit vechi a Moldovei și Bucovinei care, îl susține întru totul pe P.C. Preot Ichim Nichita pentru deciziile luate.

29. De asemenea, ne informează că toate acuzațiile formulate împotriva părții reclamante sunt neadevărate, și se exprimă părerea de rău că asemenea calomnii murdăresc imaginea Bisericii.

30. Dispozițiile art. 8 din H.G. nr. 398/2008 privind recunoașterea Statutului Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi din România (modificat prin ordinul Secretarului de Stat pentru Culte Nr.75/01.08.2017] prevăd că, în Biserica Ortodoxă de Rit Vechi din România funcționează judecata bisericească în trei instanțe: Episcopul eparhial, Comisia Permanentă Eparhială și Sfântul Sobor.

31. Conform aceluiași Statut, „problemele privind viața internă a bisericii, respectiv conducerea canonică, organizarea bisericească, activitatea pastorală și serviciul divin, vor fi soluționate în cadrul organelor statutare ale B.O.R.V., acestea neputând fi obiectul unor plângeri către organele administrative sau judecătorești ale statului iar Sfântul Sobor este cea mai înaltă autoritate a B.O.R.V, în toate domeniile ei de activitate”

IV. Cadrul legal aplicabil

32. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

✓ Constituția României

Art. 1 alin. (3)

„România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. ”

Art. 4 alin. (2)

„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. ”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

”(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.”

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.”

✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată²**

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

✓ **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

✓ **Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor**
Art. 2

”(1) Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a și-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin practicile și ritualurile specifice cultului, inclusiv prin educație religioasă, precum și libertatea de a-și păstra sau schimba credința religioasă.

(2) Libertatea de a-și manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât al celor care sunt prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

Art. 3

”(1) Părinții sau tutorii au dreptul exclusiv de a opta pentru educația religioasă a copiilor minori, conform propriilor convingeri.

(2) Religia copilului care a împlinit vârsta de 14 ani nu poate fi schimbată fără consimțământul acestuia; copilul care a împlinit vârsta de 16 ani are dreptul să își aleagă singur religia.”

Art. 8

”(1) Cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice.

.....

(3) Cultele funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși.”

Art. 26

”(1) Cultele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor și reglementărilor proprii.

(2) Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statute și canonice.

(3) Existența organelor proprii de judecată nu înlătură aplicarea legislației cu privire la contravenții și infracțiuni în sistemul jurisdicțional.”

✓ Hotărârea nr. 398/2008 privind recunoașterea Statutului Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi din România

Art. 9.

”Problemele privind viața internă a bisericii, respectiv conducerea canonică, organizarea bisericească, activitatea pastorală și serviciul divin, vor fi soluționate în cadrul organelor statute ale B.O.R.V., acestea neputând fi obiectul unor plângeri către organele administrative sau judecătorești ale statului.”

Art. 12

”Autoritatea canonică și administrativă a B.O.R.V. se întinde, conform canoanelor, asupra tuturor așezămintelor religioase și culturale ce aparțin acesteia, precum și asupra tuturor bunurilor patrimoniale ale B.O.R.V.”

Art. 13

”Autoritatea canonică a B.O.R.V. se întinde asupra eparhiilor sale, a instituțiilor culturale și religioase de rit vechi din străinătate.”

Art. 24

”Hotărârile Sfântului Sobor sunt obligatorii pentru întreaga Biserică Ortodoxă de Rit Vechi din România, atât pentru eparhiile și parohiile din țară, cât și pentru cele din străinătate.”

Art. 49

”Parohia este comunitatea credincioșilor, clerici și mireni, de religie creștin-ortodoxă de rit vechi, așezați pe un anumit teritoriu, sub conducerea unui preot paroh.”

Art. 50

"Membrii parohiei au îndatorirea de a susține, întări și răspândi credința B.O.R.V., de a lucra astfel încât toți credincioșii să viețuiască potrivit învățăturilor acestei credințe, de a cerceta Sfânta Biserică, de a participa la sfintele slujbe, de a se împărtăși cu Sfintele Taine, de a împlini faptele milei creștine, de a întreține și ajuta Biserica și pe slujitorii ei."

Art. 124

"Preotul este dator: ..... f) să îndrepte pe cei rătăciți, să dezrădăcineze ereziile, rătăcirile, superstițiile și obiceiurile păgâne."

Art. 159

"(1) Episcopul eparhial judecă problemele ivite și mediază conflictele apărute atât între clerici, personalul eparhial, cât și între enoriașii eparhiei.

(2) Dacă părțile nu s-au declarat împăcate prin hotărârea dată de chiriarh, cazul se transferă în ultima instanță Comisiei permanente eparhiale."

V. Motivele de fapt și de drept

33. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în speța de față, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată cuprins în Capitolul I „Principii și definiții” al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II „Dispoziții Speciale”, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

34. Analizând speța de față și având în vedere faptul că Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, astfel cum a fost concepută, analizează discriminarea doar din perspectiva unor fapte de natură contravențională și raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că fondul plângerii adresate CNCD îl constituie aspecte ce țin de organizarea internă a Bisericii Ortodoxe de Rit Vechi.

35. Astfel, Colegiul Director se raportează la prevederile art. 29 alin. (3) din Constituția României care reglementează autonomia (libertatea) cultelor și faptul că acestea se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii, în general, dar și la prevederile art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 398/2008 privind recunoașterea Statutului Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi din România, completată cu Ordinul Secretariatul de Stat pentru Culte nr. 75/2017 privind modificarea Statutului Bisericii Ortodoxe Ruse de Rit Vechi, recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 398/2008, care prevede că "problemele privind viața internă a bisericii, respectiv conducerea canonică, organizarea bisericească, activitatea pastorală și serviciul divin, vor fi soluționate în cadrul organelor statutare ale B.O.R.V., acestea neputând fi obiectul unor plângeri către organele administrative sau judecătorești ale statului."

36. Colegiul director reține faptul că CNCD, organ administrativ-jurisdicțional, are competența limitată la a constata faptele/actele de discriminare prin emiterea unei hotărâri și, eventual, prin stabilirea unei sancțiuni contravenționale, neavând competența materială de a se pronunța asupra faptelor care depășesc cadrul stabilit de legislația contravențională, în general și de către O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată, în special.

37. Colegiul Director constată că, în speța de față, conform principiului autonomiei cultelor recunoscute de statul român și în temeiul libertății religioase, cultelor religioase le revine dreptul de a stabili reglementări specifice în ce privește atât organizarea și funcționarea lor, cât și stabilirea unor reguli proprii de judecată în ce privește răspunderea disciplinară internă, atunci când există probleme ce țin de organizarea bisericească a cultului respectiv, de a aprecia și de a-și aplica propriile regulamente, existând posibilitatea și oportunitate de a se adresa instanțelor de judecată bisericească, în speță Episcopul eparhial, Comisia Permanentă Eparhială și Sfântul Sobor.

38. În ceea ce privește autonomia cultelor religioase, se observă, în acord cu studiile doctrinare în materie¹, că acest concept a luat naștere datorită separației dintre stat și biserică, fiecare dintre aceste instituții având competențe specifice care nu interferează.

39. Termenul de autonomie se referă la capacitatea de a legifera și a se conduce potrivit statutelor proprii. Astfel, o definiție completă a conceptului de autonomie a cultelor poate fi: dreptul natural al Bisericii de a stabili unilateral normele doctrinare, clericale și judiciare specifice naturii sale și de a se autoguverna prin acestea, în mod independent față de stat².

40. De asemenea, prin jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că existența autonomă a comunităților religioase este indispensabilă pentru pluralism într-o societate democratică fiind reglementate de articolul 9 și 11 din Convenția Drepturilor Omului, care protejează viața asociativă împotriva ingerințelor nejustificate ale statului.

41. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, a statuat că existența autonomă a comunităților religioase este indispensabilă într-o societate democratică și constituie o problemă esențială în protecția libertății religioase garantate de prevederile art. 9 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Hotărârea din 26 octombrie 2000, pronunțată în Cauza Hasan și Chaush (Tchaouch) împotriva Bulgariei*).

42. O trăsătură comună a mai multor religii este aceea că își stabilesc regulile doctrinale de comportament față de care adepții lor trebuie să se conformeze în viața lor privată. Respectarea autonomiei comunităților religioase recunoscute de stat implică, în special, acceptarea de către stat a dreptului comunităților respective de a reacționa, în conformitate cu propriile reguli și interese, la orice mișcări divergente care ar putea apărea în interiorul lor și care ar putea prezenta un pericol pentru coeziunea, imaginea sau unitatea lor. Prin urmare, nu este de competența autorităților naționale să fie arbitru între organizațiile religioase și diferitele entități dizidente care există sau pot apărea în sfera lor (*Sindicatul „Păstorul cel Bun” împotriva României (MC), pct. 165; Fernández Martínez împotriva Spaniei (MC), pct. 128*).³

42. În consecință, Colegiul director constată că aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și

¹ Radu Carp – Studia Politica, Romanian Political Science Review, vol. X, nr. 2/2010, Ed. C.H. Beck, p. 349 – 357

² Ionuț Corduneanu- Biserica și statul-două studii, Ed. Evloghia, Târgșoru Vechi, p. 52-82

³ CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Ghid privind art. 9 din Convenție – Libertatea de gândire, de conștiință și de religie, p. 76-77

sanționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Opinie separată exprimată de Haller István:

1. Colegiul director s-a pronunțat pe spețe similare, fără a invoca neincidența **O.G. nr. 137/2000**. Într-un caz, spre exemplu, au fost sancționați preoți catolici și pastori reformați din Baia Mare, care, în mod public, au îndemnat maghiarii (catolici și reformați) să nu se căsătorească cu românii (ortodocși și greco-catolici). În cazul de față nu este doar un îndemn de a nu se căsători cu o persoană de alt cult, ci există deja și o sancțiune, fapta fiind chiar mai gravă.

2. Prin **Hotărârea nr. 278 din 27.10.2005**, CNCD a analizat prin canoanele Bisericii Catolice dacă fapta comisă de Episcopia Romano-Catolică Iași, Nunțiatura Apostolică din București reprezintă sau nu discriminare, constatând discriminarea.

3. Consider că sancțiunea aplicată unui părinte, al cărui copil s-a căsătorit cu o persoană din afara cultului părintelui, încalcă grav principiile statului de drept. Părintele nu are nicio vină pentru fapta respectivă. Totodată, și interdicția aplicată este absurdă. Deși nu fac parte din Biserica Ortodoxă Rusă de Rit Vechi, am fost în bisericile acestui cult, fără nicio îngrădire. Cu diferite ocazii, am participat la slujbele religiei ortodoxe, catolice, reformate, evanghelice, mozaice, musulmane. Nimeni nu m-a dat afară din biserică. A nu permite accesul în biserică a unei persoane care nu face parte din cultul respectiv, doar pentru că nu a renegat copilului lui căsătoria cu o persoană aparținând unui alt cult, denotă o intoleranță gravă, incompatibilă cu secolul al XXI-lea.

4. Conform **Constituției României**, art. 16:

„1. *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

2. *Nimeni nu este mai presus de lege.*”

5. Art. 29 alin. 5 din **Constituția României** stabilește: „*Culte religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinat.*”

6. **Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor** are următoarele prevederi relevante:

Art. 2 alin. 2: „*Libertatea de a-și manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât al celor care sunt prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.*”

Art. 5 alin. 4: „*În activitatea lor, cultele, asociațiile religioase și grupările religioase au obligația să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere securității publice, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.*”

Art. 8 alin. 1: „*Culte recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice.*”

Art. 8 alin. 3: „*Culte funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși.*”

Art. 9 alin. 2: „*Culte sunt egale în fața legii și a autorităților publice. Statul, prin autoritățile sale, nu va promova și nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări față de vreun cult.*”

Art. 23 alin. 2: „*Personalul cultelor poate fi sancționat disciplinar pentru încălcarea principiilor doctrinare sau morale ale cultului, potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.*”

Art. 26:

„1. Cultele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor și reglementărilor proprii.

2. Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statutare și canonice.

3. Existența organelor proprii de judecată nu înlătură aplicarea legislației cu privire la contravenții și infracțiuni în sistemul jurisdicțional.”

7. Atât cultele, cât și personalul cultelor au obligația de a respecta legea. Această obligație își pierde sensul dacă personalului cultelor nu li se aplică legislația, dacă ei sunt considerați a fi deasupra legilor.

8. Nu s-a solicitat ca CNCD să se pronunțe asupra dogmaticii unui cult, ci asupra modului în care petentul este tratat.

9. **Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor** stabilește clar că „libertatea de a-și manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât al celor care sunt prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.” Colegiul director trebuia să analizeze dacă, în cauză, libertatea de a manifesta credința religioasă a fost sau nu afectată. Soluția comodă este de a spune că prevederile **O.G. nr. 137/2000** nu sunt incidente, dar această soluție nu este corectă din punct de vedere juridic.

10. Prezentul punct de vedere se referă strict asupra incidenței **O.G. nr. 137/2000**, nu analizează fondul petiției și, astfel, nu reprezintă o antepronunțare în situația în care instanța de judecată va obliga CNCD să reanalizeze cauza.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 7 voturi pentru și 1 vot împotriva din membrii prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele semnalate de petent nu intră sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 29.09.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru, DIACONU Adrian – Membru (online), GRAMA Horia – Membru (online), HALLER István – Membru, MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 06.10.2021
Redactată și motivată C.O./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu